

gistrat skal underrettes, for at Afgiften kan blive bestemt, og jeg troer ikke, at der er nogen Afgift paa Malevarerne i Kjøbenhavn, som er Gjenstand for speciel Bestemmelse; der er ingen anden, end den reglementerede Grynqværnsafgift, og jeg synes, at Paragraphen, som den er affattet, giver Anledning til at troe, at en speciel Afgift, et Slags Mølleffyldehartkorn, ogsaa skulde kunne indføres i Kjøbstæderne.

Da Ingen videre begjærede Ordet, gif man over til Afstemning, hvorved:

7) Forslag af M. P. Bruun, Koster, Simony, S. Sørensen, B. Hansen og S. Pedersen:

At i Slutningen af Paragraphen Ordene: „Hartkornets eller Afgiftens Bestemmelse“ udgaae og i Stedet derfor sættes: „Hartkornets Bestemmelse eller Afgiftens Dykrævning“.

blev forkastet med 29 Stemmer mod 6.

Formanden: Vi have nu kun tilbage det af Udvalget stillede Vædringsforslag til § 15, som jeg skal sætte under Forhandling tilsligemed selve Paragraphen. — Den ærede Ordfører har Ordet.

Ordføreren: Det høitærede Thing vil see, at vi have tilladt os at foreslaae en Forandring i § 15, der gaaer ud paa, at, forsaavidt andre Steder her i Landet maatte være i samme Tilfælde som Bornholm, skulde Loven heller ikke, naar den udkommer, gjælde for disse Steder. Vi have nemlig troet, at der maaskee kunde findes andre Steder, der være i lignende Tilfælde. Forordningen af 3die Juni 1825 har forudsat, som de ærede Medlemmer ville erindre, at der ikke fandtes nogen saadan fri Malenæring undtagen netop paa Bornholm, men Forholdene ere navnlig paa Læsø, efter den Kundskab, Udvalget derom har erholdt, ikke aldeles ulige Forholdene paa Bornholm, og det kan jo være, at der maaskee paa nogle flere Der kan være lignende Forhold. Vi have derfor troet, at det var rettest at optage i § 15 en almindelig Bestemmelse i denne Retning. Den høitærede Indenrigsminister, som jeg nu seer er kommen tilstede, vil

vistnok nærmere oplyse Forholdet navnlig med Hensyn til Læsø.

Indenrigsministeren: Mod Vædringsforslaget til § 15 kan jeg ikke have Noget at erindre. Derimod skal jeg, da der under Sagens 2den Behandling er bleven forhandlet om Læsø, tillade mig at meddele det ærede Thing, at det af Ministeriet er blevet nærmere undersøgt, hvorledes Forholdene der ere.

Indtil 1730 fandtes paa Læsø een Mølle, som var eneberettiget til Maling. Da denne Mølle i det nævnte Aar, paa Grund af Brostfældighed, blev nedlagt, opførte Beboerne 23 à 24 smaa Møller, „hvormed de hjælpe sig blandt hinanden“, som det hedder i et til Rentekammeret 1745 indgivet Andragende, hvori de erklære sig villige til at svare Skatter af den hele Mølleffylde, „imod at de deres opbygte Møller fremdeles maae beholde“. I Henhold hertil blev ved Kammerets Skrivelse af 12te August 1745 meddeelt Ordre til at ligne Mølleffylde paa de nævnte smaa Veirmøller. Der tales ikke i denne Skrivelse eller tilhørende Aetere om, hvorvidt disse Møller maae male for Andre; men, da de vare traadte i Stedet for den matrikulerede Mølle og opførte i det Dies med at afhjælpe Trangen til Maling paa Den, er det antageligt, baade at de have været ansete berettigede til saadan Maling, og at de faktisk have udøvet den.

Efter Bings Læsø-Beskriivelse udgjorde disse Møllers Antal i 1802 72. I 1838 indkom omtrent samtdigt to Ansøgninger om Tilladelse til at opføre Vindmøller paa Læsø. Det sees af Ansøgningerne, at der dengang var 87 smaa Vindmøller paa Den, at disse antages at være opførte til Formaling til eget Brug, at endel af Beboerne tyede til Søby, for at faae deres Korn formalet. Rentekammeret svarede begge Supplicanter, at de, uden dertil at behøve nogen særlig Bevilling, kunde i de Møller, de agiede at opføre, indlægge de fornødne Dvarne saavel til Gryn som til Meelmaling for Andre, imod at de overtog en forholdsmæssig Deel af Dens Mølleffylde. Det tilføiedes derhos, at det var en Selvsølge, at de ikke derved erhvervede Afgang til at forme Dens Beboere selv at foretage saavel Gryn som Meelmaling paa de Møller, som